

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 40737-2024

Medewerker	:	Alice Pongers
Team	:	Ruimte en Samenleving
Datum	:	20 november 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder Judith Compagner

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Rapport kostprijsonderzoek Wmo begeleiding gemeenten Raalte en Olst-Wijhe</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ team Bedrijfsvoering ☒ financieel</p> <p>☒ anders, nl. Eva Beltman en Michel Bruggeman</p>
<p>☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Kostprijsonderzoek Wmo begeleiding</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. De nieuwe tarieven voor Wmo begeleiding conform bijgevoegd adviesrapport vast te stellen.

SAMENVATTING

De gemeenten Raalte en Olst-Wijhe hebben naar aanleiding van de contractverlengingen voor Wmo begeleiding per 1-1-2025 een kostprijsonderzoek laten uitvoeren door bureau HHM. Dit is in lijn met jurisprudentie omtrent de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs Wmo. Deze jurisprudentie zegt dat gemeenten eraan gehouden zijn om bij contractverlenging opnieuw te toetsen of de tarieven die geboden worden nog reëel zijn. Naast deze wettelijke verplichting heeft een deel van de gecontracteerde aanbieders ook aangegeven dat de huidige tarieven niet meer kostendekkend zijn.

AANLEIDING

De AMvB reële prijs Wmo uit 2017 verplicht gemeenten een reëel tarief te betalen voor Wmo-diensten en -voorzieningen die zij inkopen. Een goede verhouding tussen de prijs en kwaliteit van de te leveren zorg en ondersteuning staat hierbij centraal. Tijdens de aanbesteding van Wmo begeleiding in 2020 is geen kostprijsonderzoek uitgevoerd en zijn de tarieven door de gemeente Raalte en Olst-Wijhe zelf vastgesteld. Dit maakte het naast de wettelijke verplichting ook wenselijk een om een kostprijsonderzoek uit te laten voeren. Bureau HHM heeft de opdracht gekregen voor dit kostprijsonderzoek. Het bijgevoegde adviesrapport laat het resultaat van het onderzoek zien. De gecontracteerde aanbieders zijn in de gelegenheid gesteld om te reageren op de door HHM voorgestelde tarieven per 1-1-2025. De reacties van de aanbieders hebben niet tot een wijziging in de voorgestelde tarieven geleid. Uw college wordt gevraagd om de door HHM voorgestelde tarieven voor Wmo begeleiding per 1-1-2025 vast te stellen.

BEOOGD RESULTAAT

- Voldoen aan de AMvB reële prijs Wmo;
- Vaststellen van de nieuwe tarieven voor Wmo begeleiding per 1-1-2025.

KADER

Wmo 2015

Verordening sociaal domein Olst-Wijhe 2024

ARGUMENTEN VOOR

1.1. We zijn wettelijk verplicht om een reëel tarief te betalen

De AMvB reële prijs Wmo uit 2017 verplicht gemeenten een reëel tarief te betalen voor Wmo-voorzieningen. Er hebben de afgelopen jaren forse CAO-stijgingen en -wijzigingen plaatsgevonden, waardoor de huidige tarieven voor Wmo begeleiding niet meer aansluiten bij de kostenontwikkelingen. Om deze reden heeft er een kostprijsonderzoek plaatsgevonden. De uitkomsten van dit onderzoek zijn weergegeven in het bijgevoegde adviesrapport. Gemiddeld genomen gaan de voorgestelde tarieven met 19% omhoog. Behalve van wijzigingen in loonschalen, is er ook sprake van wijzigingen in CAO-voorwaarden (vakantiedagen, scholing, verzuim, etc.), welke een kostenopdrijvend effect hebben. Aanbieders zijn in de gelegenheid gesteld om te reageren op de door HHM voorgestelde tarieven. Slechts twee aanbieders (van de 25 gecontracteerden) hebben aangegeven moeite te hebben met het tarief voor een specifiek product, te weten ambulante begeleiding basis. Nader onderzoek naar dit signaal heeft niet tot een aanpassing geleid, omdat wij van mening zijn dat een gemiddeld efficiënte aanbieder uit moet kunnen met de voorgestelde tarieven. Tijdens de bijeenkomst gaf een specialistische aanbieder ook aan de voorgestelde tarieven (heel) redelijk te vinden.

1.2 Behoud van voldoende aanbod Wmo begeleiding

Verschillende aanbieders hebben na de indexatie, begin 2024, aangegeven niet uit te komen met de vastgestelde tarieven. Er hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden met de aanbieders. Er is aangegeven dat, vanwege de verlenging van de huidige contracten, een nieuw ijkmoment op zijn plaats is in de vorm van een kostprijsonderzoek.

De tarieven worden, na ivaststelling door uw college, per 1 januari 2025 aangepast naar een reëel tarief, passend bij de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden. Om reële tarieven te kunnen bepalen heeft er een onafhankelijk kostprijsonderzoek plaatsgevonden, uitgevoerd door HHM. De door HHM voorgestelde tarieven komen overeen met de aangepaste tarieven van gemeenten in de regio, met inachtneming van de productbeschrijvingen die van toepassing zijn. We denken dat de gecontracteerde aanbieders daarmee tegemoet zijn gekomen aan hun signalen en dat zij met de voorgestelde tarieven uit moeten kunnen (bij een efficiënte bedrijfsvoering). We hopen hiermee voldoende aanbod van Wmo begeleiding te realiseren.

1.3 Wijzigen van de indexatiemethodiek

De gemeente Olst-Wijhe heeft tijdens de aanbesteding gekozen voor een jaarlijkse indexatie met 100% OVA (Overheidsbijdrage in de Arbeidskosten ontwikkeling). De meeste gemeenten kiezen, in lijn met adviezen van de VNG, voor een combinatie van indexatie voor personele kosten op basis van de OVA (90%) en een indexatie voor materiële kosten (PPC, 10%). De indexatiemethode die de gemeente Olst-Wijhe hanteert is over het algemeen een ietwat royalere manier van indexeren dan wanneer er een combinatie van OVA en PPC wordt toegepast. De PPC is immers vaak lager dan de OVA. Voor de andere contracten binnen de Wmo wordt op dit moment zoveel mogelijk de lijn van de VNG gekozen. Om deze reden, is er tijdens de bijeenkomst met de aanbieders, in goed overleg, unaniem besloten om de indexatiemethodiek per 1-1-2025 aan te passen naar 90% OVA en 10% PPC gedurende de looptijd van de contracten.

1.4. De verwachte financiële consequenties ten opzichte van de begroting 2025 zijn beperkt

De begroting voor 2025 is gebaseerd op de begroting 2024, opgehoogd met de verwachte groei. Doordat de realisatie over 2024 achterblijft bij de begroting, valt het verwachte financiële effect van de tariefstijging mee. Vermoedelijk is de afwijking ten opzichte van het geraamde budget 1,06% nadelig. Om die reden wordt voorgesteld om niet op voorhand al in te grijpen, maar, conform de bestendige lijn, de realisatie over 2025 nauwkeurig te volgen. Daar waar nodig kunnen financiële consequenties bij de eerste of tweede bestuursrapportage 2025 en (meerjarig) bij de kadernota 2026-2029 worden meegenomen.

ARGUMENT TEGEN

1.1. Het aanpassen van de tarieven van Wmo begeleiding heeft financiële impact

Het aanpassen van de tarieven heeft financiële impact, met een structurele doorwerking. De aanpassing is echter onvermijdelijk en onontkoombaar (O&O), aangezien we als gemeente moeten voldoen aan geldende wet- en regelgeving. Met de komst van de AMvB reële prijs Wmo in 2017 zijn tarieven voor Wmo-diensten en producten veel minder een knop geworden waar gemeenten aan kunnen draaien. Het is daarnaast van belang dat de gecontracteerde aanbieders bereid zijn en blijven om hun diensten te leveren voor die inwoners die dat nodig hebben. Een reëel tarief voor hun dienstverlening is daarbij een noodzakelijke randvoorwaarde.

1.2 We worden door het rijk wel gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkeling, maar niet voor prijsstijging als gevolg van ontwikkeling van meer bedrijfsvoeringparameters als ziekteverzuim, overhead en inschaling. Dit komt voor rekening van gemeente.

Het rijk compenseert gemeenten voor loon- en prijsontwikkelingen en volumeontwikkelingen. Echter hogere kosten als gevolg van parameters die meer op de bedrijfsvoering van aanbieders ligt (zoals overhead, hoger ziekteverzuim, hogere inschaling medewerkers) krijgen wij niet vergoed van het rijk en komt dus voor rekening van de gemeente.

In de afgelopen jaren is er veel te doen geweest in de CAO's die van kracht zijn binnen de Wmo, mede door de krapte in de arbeidsmarkt. De tarieven zijn in 2020 berekend op basis van de CAO's die op dat moment van kracht waren. In de periode na deze berekening (tweede helft 2023) zijn de zorg-CAO's 'opengebrosen', zijn er meerdere salarisstijgingen aan de orde geweest en zijn er in bepaalde cao's elementen toegevoegd, zoals eenmalige uitkering en aanpassing van de ondergrenzen bij de vakantietoelagen en eindejaarsuitkeringen. Deze wijzigingen zijn destijds niet meegenomen in de tariefberekening, waardoor er met het indexeren van de tarieven naar 2024 een achterstand is ingebouwd. Aanbieders zijn verplicht om personeel conform te CAO uit te betalen en dienen om die reden een tarief te ontvangen op basis van de huidige CAO's.

RISICO'S

De twee aanbieders die hebben aangegeven het tarief voor het product ambulante begeleiding basis te laag vinden, zouden dit bij de rechter kunnen aanvechten. De inschatting is dat die kans klein is, mede doordat het signaal maar één van 6 producten betreft.

FINANCIËN

In totaal gaan de tarieven voor alle producten van Wmo begeleiding omhoog na het actualiseren van de parameterwaarden met 14% tot 29% met een gemiddelde van 19%. Desondanks blijft het verwachte financiële effect voor 2025 ten opzichte van de begroting 2025 beperkt tot een nadelig effect van 1,06%.

Het Wmo budget wordt voor huishoudelijke hulp en begeleiding als één geheel beschouwd. Op basis van de eerder vastgestelde tarieven voor WMO huishoudelijke hulp 2024 en de nu voorgestelde tarieven voor Wmo begeleiding 2025 is een prognose gemaakt voor 2025. Ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025 voor Wmo huishoudelijke hulp en begeleiding komt de prognose €42.000 nadelig uit. Gezien het beperkte nadelige effect dat verwacht wordt, wordt voorgesteld om niet op voorhand al in te grijpen, maar de realisatie over 2025 nauwkeurig te volgen. Daar waar nodig kunnen financiële consequenties bij de eerste of tweede bestuursrapportage 2025 en (meerjarig) bij de kadernota 2026-2029 worden meegenomen.

DUURZAAMHEID

Niet van toepassing.

PARTICIPATIE

Niet van toepassing.

COMMUNICATIE

De gecontracteerde Wmo-aanbieders zullen op de hoogte worden gebracht van uw besluit.

PLANNING EN UITVOERING

Na vaststelling van de tarieven Wmo begeleiding 2025 zullen deze worden opgenomen in het financieel besluit. Dit financieel besluit wordt op een ander moment, samen met de overige sociaal domeinonderdelen, aan uw college voorgelegd.